

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

TEM/1239/03.01.01/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

1. Lausuntopyyntö

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta.

2. Finanssivalvonnan lausunto

Finanssivalvonta lausuu asiasta siltä osin kuin se koskee sen valvon-
nassa olevia työttömyyskassoja.

2.1. Työttömyyskassoille ehdotetuista uusista tehtävistä

Yritystoiminnan keston selvittäminen

Luonnoksessa esitetään työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n muuttamista siten, että työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen siltä ajalta, jona hän työllistyy päätoimisesti yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan. Samalla myös työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että työttömänä pidetään henkilöä, joka ei työllisty yhdenjaksoisesti päätoimisesti yli kahta viikkoa yrittäjänä tai omassa työssä.

Luonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan työnhakijalla olisi oikeus työttömyysetuuteen muiden edellytysten täytyessä, jos hänen työllistymisensä yritystoiminnassa kestää yhdenjaksoisesti enintään kaksi viikkoa. Käytännössä muutos tarkoittaa sitä, että työ- ja elinkeinotoimisto ei enää selvittäisi lyhytkestoisen yrittäjänä tehdyn työjakson vaikutusta oikeuteen saada työttömyysetuutta eikä tällaisen yritystoiminnan tai omassa työssä työllistymisen päätoimisuus estäisi työttömyysetuuden saamista.

Työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos toteaisi työjakson keston työnhakijan ilmoituksen tai muun saatavilla olevan selvityksen perusteella ja maksaisi hakijalle soviteltua työttömyysetuutta 4 luvussa tarkoitetulla tavalla. Koska yrittäjän työaikaa ei seurata, tehtyjen työtuntien määrällä ei

10.8.2016

FIVA 10/01.01.00/2016

Julkinen

olisi merkitystä työttömyysetuuden maksajan selvittäessä, täytyvätkö sovitellun työttömyysetuuden maksamisen edellytykset.

Jos työttömyysetuuden maksaja havaitsee, että etuuden hakija työllistyy yrittäjänä tai omassa työssään yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan, se pyytäisi työ- ja elinkeinotoimistolta asiaa koskevaa työvoimapolitiittista lausuntoa 11 luvun 4 §:n perusteella. Jos taas työ- ja elinkeinotoimisto havaitsee työnhakijan työllistyvän yrittäjänä tai omassa työssä yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan, toimisto selvittäisi nykyistä vastaavasti, onko kyse pää- vai sivutoimisesta työllistymisestä. Työttömyysetuuden maksaja sitova työvoimapolitiittinen lausunto annettaisiin työllistymisen alkamisesta lukien.

Finanssivalvonnan käsityksen mukaan ehdotettujen muutosten johdosta työttömyyskassan tulisi jatkossa uutena tehtävänä selvittää, onko yritystoiminta kestänyt yhdenjaksoisesti enintään kaksi viikkoa tai pidempään. Kahden viikon keston ylittyessä työttömyyskassan tulisi pyytää työ- ja elinkeinotoimistolta työvoimapolitiittista lausuntoa asiasta.

Ehdotetun muutoksen seurauksena myös sovittelussa huomioon otettavat tulot pitäisi selvittää enintään kahden viikon ajanjaksolta. Sovittelussa tulot huomioidaan lähtökohtaisesti neljän viikon tai kuukauden sovittelujaksolla. Jos sovittelujaksoon sisältyy ajanjaksoja, joilta henkilöllä on oikeus täyteen työttömyysetuuteen (esimerkiksi henkilö on kokonaan työtön yhdenjaksoisen enintään kahden viikon yritystoiminnassa työllistymisen jälkeen) käytetään erityistä sovittelujaksoa ja tällöin tulot tulee vielä muuttaa laskennalliseksi työtuloksi. Tämän lisäksi huomioon on otettava sovittelun suojaosaa koskeva säännös.

Yritystoiminnan luonteesta johtuen sovittelussa huomioitavien tulojen määrittäminen lyhyeltä ajanjaksolta on ongelmallista. Tähän seikkaan kiinnitetään huomiota työttömyysturvalain 4 lukua koskevissa soveltamisohjeissa. Ehdotetusta sääntelystä voi aiheutua tarvetta korjata päätöksiä jälkikäteen, mikä lisää hallinnollisen työn määrää.

Sääntely johtaa myös siihen, että yritystoiminnan vaikutuksista työttömyysetuusoikeuteen päätetään eri taholla riippuen yritystoiminnan kestosta. Tämä lisää ratkaisuja tekevien toimijoiden määrää ja tekee yhdenmukaisen ratkaisukäytännön varmistamisen vaikeammaksi.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota myös siihen, että toimivallan jaosta työttömyyskassan ja työ- ja elinkeinotoimiston osalta voi syntyä epäselvyyttä, jos ne ovat erimieltä yritystoiminnan kestosta. Työ- ja elinkeinotoimisto antaa sitovan lausunnon yritystoiminnan pää- tai sivutoimisuudesta vain toiminnan kestäessä (sen käsityksen mukaan) yli kaksi viikkoa.

10.8.2016

FIVA 10/01.01.00/2016

Julkinen

Työssäoloehdon täytyminen palkkatukityössä

Luonnoksessa esitetään työttömyysturvalain 5 lukuun lisättäväksi uusi 4 a §, jossa säädetään työssäoloehdon kertymisestä palkkatuetussa työssä. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan palkkatuetussa työssä työssäoloehdoton luettaiisiin 75 prosenttia työssäoloehdon täyttävistä kalenteriviikoista. Jos palkkatuettu työ on järjestetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n nojalla, työssäoloehdoton luettaiisiin kuitenkin kaikki työssäoloehdon täyttävät kalenteriviikot.

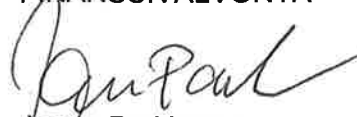
Finanssivalvonnan käsityksen mukaan tulkintaongelmia voi syntyä työssäoloehdon kertymisen laskemisesta siltä osin kuin 75 prosenttia työssäoloehdon täyttävistä kalenteriviikoista ei anna tulokseksi täysiä kalenteriviikkoja (esimerkiksi 75 prosenttia 23 kalenteriviikosta on 17,25 viikkoa) eikä pyöristämisen osalta ole esityksessä todettu mitään. Myöskään työaikajärjestelyiltään epätavallisilla työaloilla työskentelevien osalta ehdotetun säännöksen soveltaminen ei ole ongelmatonta.

Esityksessä ei ole todettu miten palkkatukityön tulot tulisi huomioida ansiopäivärahan määrää laskettaessa, joten palkanmäärittelyssä voi esiintyä tulkintaongelmia. Ongelmia voi syntyä myös jos tavallista työtä ja palkkatukityötä tehdään samanaikaisesti.

Aiemmin on ollut voimassa vastaavanlainen säännös, jonka mukaan työssäoloehdon täyttymistä laskettaessa on otettu huomioon puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea. Soveltamisohjeissa on tällöin ohjeistettu edellä mainituista asioista. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan näistä asioista tulisi kuitenkin säätää laissa tarkemmin tai ottaa niihin kantaa esitöissä.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota myös siihen, että esitykseen ei sisälly nykyistä työttömyysturvalain 5 luvun 3 §:n 3 momenttia vastaavaa säännöstä siitä, että palkkatukityön kalenteriviikot, joita ei lueta työssäoloehdoton, pidentäisivät työssäoloehdon tarkastelujaksoa. Aiemmin, kun palkkatukityöstä on voitu lukea työssäoloehdoton vain puolet, palkkatukityö on pidentänyt tarkastelujaksoa siltä osin, kun sitä ei ole luettu työssäoloehdoton. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan esityksessä tulisi tulkintaongelmien välttämiseksi ottaa kantaa myös siihen, pidentyykö työssäoloehdon tarkastelujakso siltä osin, kun palkkatukityötä ei lueta työssäoloehdoton.

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Satu Luojola
lakimies